

POMORDOWANY (23) *part praet pass pf*

pomordowany (20), **pomordowan** (3).

Wszystkie o jasne; w formach złożonych a jasne; w formach niezłożonych -ån, -an-.

sg m N (praed) pomordowån (1). ◇ A pomordowany (1). ◇ n N (praed) pomordowan(e) (1) RejPos, pomordowano (1) RejAp. ◇ pl N m pers pomordowani (9). subst n (praed) pomordowany (1). ◇ G pomordowanych (2). ◇ A m pers pomordowan(e) (5). subst pomordowan(e) (1). ◇ I m pomordowanými (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVIII w. s.v. pomordować.

*Pozbawiony życia w gwałtowny, okrutny sposób (o wielu); interemtus Vulg; caesus PolAnt (23) : [Eneas] widząc łye być w wielkiej nieprzełpieczności morłkiew na łye nárzekał/ że przy Troiey gárdłá nie dał/ á one kthorzy przy niey pomordowáni byli/ wyławiał *LeouPrzep* H4; Anyoł [...] zwoływa ptakow powietrznych áby łie zlecieli ná wieczerzą Bogá wielkiego/ á požarli ciáłá pomordowane krolow kłiążąt hetmánow y inych mocarzow łwiátá tego *RejAp* 163; łynowie iego [biskupa Heli] márnie pomordowáni byli/ y ludu niewinnego wiele przy tym poginęło było. *RejPos* 198v, 50v; *RejZwierc* 258; [krześcijanie] rzućili łie do zbroie na łie/ iákoby nie dołyc łłowy náwrócáć/ ále mieczem lepiej przypędzác [...] lepiej łnac było y pobożniey/ áby ten Lud pomordowany/ ná nieprzyaciéłá Krześćiiánłkiew wiáry obroćili byli/ á łwoie z niewoley wyzwolili. *BielSpr* 61.*

*pomordowani dla czego [= z powodu czego] (3): iż łie Ianowi łwięthemu vkazał ołtarz ná niebie/ á pod ołtarzem dułze łwięthych pomordowanych dla imienia Páńłkiego wołáiące/ czemu łie Pánie nie pomśćilz krwi náłzey *RejAp* 126v; *RejPos* 6, 240v.*

*pomordowani prze co [= z powodu czego] (1): Przypomina też krzyż y przełładowánye ktore w tym krolełtwie iego ná wierne przypadác miáło/ iż mieli być prze imię iego pomordowáni. *LubPs* Q3v.*

W charakterystycznych połączeniach: pomordowani dla imienia Pańłkiego (2), prze imię boże; pomordowani marnie.

*Wyrażenia: »mieczem pomordowani« (2): A ták zwiodłzy bitwę/ porázeni łá pogáni/ y rozegnáni po polu. Ci żáłię kthorzy z nich pozostáli/ byli mieczem pomordowáni [*ceciderunt in gladio*] *BibRadz* 1.*Mach* 4/15; *BudBib* 1.*Mach* 10/85.*

*»srodze pomordowan« (1): táká łrogość zá nich bywála/ że y kołcioł z gruntu máło nie był wywrocon/ y ony kołztowne przypráwy iego były w pogáńłkie ręcze wyniełione/ y lud ták łrodze pomordowan á wynilzczon/ że ich práwie było máło zołtáło przed okruciełłtwem onym. *RejZwierc* 258.*

*»trupy pomordowane« (1): Tákeś łobie wálzá kró:M. nie krwiá ludzká/ áni trupy pomordowanými łłáł drógę do nieśmiertelności *OrzJan* 94.*

*»pomordowany dla wiary« (1): [*prorocy*] pobići á pomordowáni łá dla they wiáry á łtałości łwoiey *RejPos* 240v.*

*Szeregi: »pobici a pomordowani« (3): ptałzkowie domowi iego Apołtołowie y Męcżennicy iego [...] práwie iákó zyarnki z włáłney ręki iego/ łłowy iego á náukámi łwiętemi iego wychowáni á wypáłieni od niego/ tákże łá pobići á pomordowáni *RejPos* 240v, 240v [2 r.].*

»poginąć i pomordowan być« (1): wiele ludzi poginęło y pomordowano ieft/ ktorzy fie sprzećiwili głołom á írogim dekretim tych obrázow. *RejAp* 114v.

»pomordowan a wyniszczon« (1): *RejZwierc* 258 cf »srodze pomordowan«.

a. *W funkcji rzeczownika* (4) : Co ieft ożywić pomordowane. *RejAp* 94 marg [*idem*] Dd2v; Wždy ten niewidżian/ by fie vżałował Pomordowane/ przed ptáltwem pochował *GrabowSet* T4v.

Przen (1) :

Wyrażenie: »wieczną śmiercią pomordowani« (1): Aby [*Pan*] vłtyłzał płáč onych írodze w grzechach zwiázanych/ A rozwiázal íny wieczną śmiercią pomordowanych [*ut solveret filios interemtorum Vulg Ps 101/21*]. *LubPs* X3v.

Synonimy: pobity, pogromiony, zabity, zamordowany.

Cf **POMORDOWAĆ**